

NÆVNEHUS

NYT FRA PLANKLAGENÆVNET

Danske Miljøadvokater - temadag

24. maj 2018

Anja Bergman Thuesen

Dagsorden

- Nævnets sager i tal
- Sekretariatet. Ny placering og organisation
- Nævnet. Ny organisering og arbejdsform
- Nævnets prøvelse
- Gode råd i forbindelse med klager til nævnet
- Udvalgte eksempler på praksis

Planklagenævnets sager i tal

- 2016: 730 planklagesager afgjort (Natur- og Miljøklagenævnet)
- 2017: 765 planklagesager afgjort (primært Planklagenævnet)
- 2018: Ca. 250 afgjort indtil dato. Vi forventer at modtage ca. 700 nye klagesager i løbet af hele året.
- Sagsbeholdning pt.: Ca. 600 sager
- Udmeldt gennemsnitlig sagsbehandlingstid: Ca. 1 år
- Faktisk gennemsnitlig sagsbehandlingstid: Ca. 9 mdr.

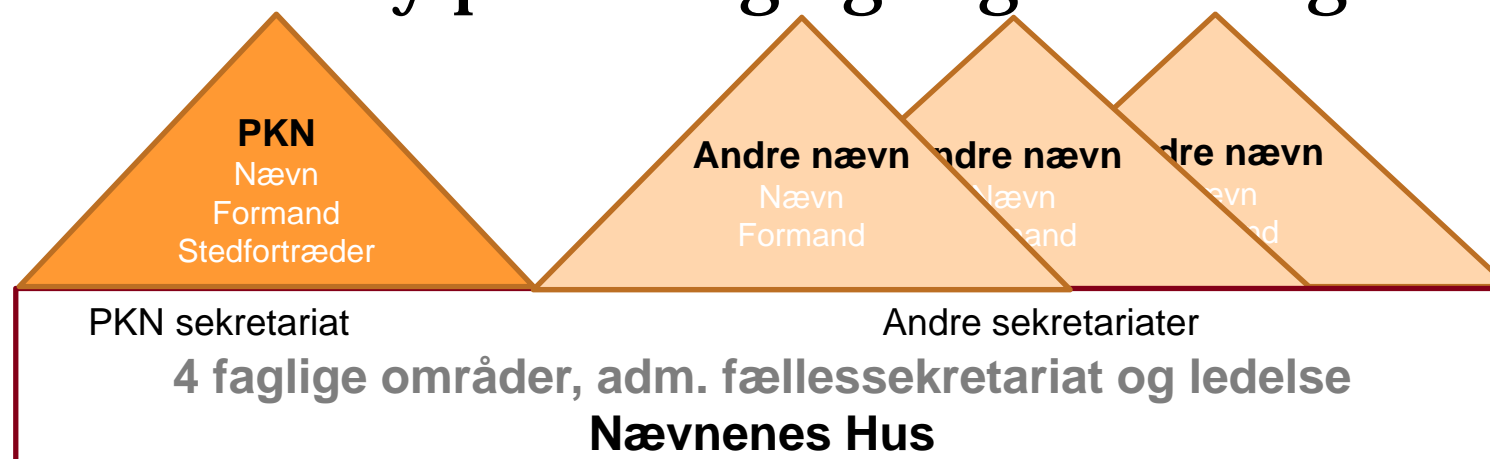
Planklagenævnets sager i tal

- Tilbageværende sager fra Natur- og Miljøklagenævnet: Ca. 50
 - Ca. 30 er pt. under sagsbehandling
 - Ca. 20 er ikke
 - Vi forventer, de er afviklet inden for få måneder
 - Medarbejderne er ved at blive mere erfarne. Det kan mærkes. Mere fokus på de "gamle", tungere sager.
 - Særlige tiltag til afvikling af gamle sager
 - Ingen delegation til sekretariatet
 - De fleste sager afgøres af stedfortrædende formand eller evt. formanden

 - Nævnet opprioriterer ikke som følge af rykkere
-

Sekretariatet – ny placering og organisering

- **Sekretariatet**
- En del af Nævnenes Hus, Område Plan og Energi (primært)
- Området omfatter Planklagenævnet, Energiklagenævnet og byfornyelsesnævnene
- I løbet af 2018 (formelt pr. 1.01.2019): Overtager byggesagerne fra statsforvaltningen

Sekretariatet

- Ca. 16 årsværk, herunder 1 teamleder
- 1 områdechef (driftsledelse af 3, snart 4, nævn/klageinstanser)
- Bistand fra kontormedarbejdere og studenter

Nævnet

- 1 stedfortrædende formand (fuld tid)
- 1 formand, Carsten Munk-Hansen (deltid)
- 11 nævnsmedlemmer, inkl. formand
- Suppleanter for medlemmerne

Nævnet

- 11 nævnsmedlemmer
 - Carsten Munk-Hansen, formand (prof. fra Aalborg Universitet)
 - Landsdommer Peter Buhl, juridisk medlem (VL)
 - Ole Pilgaard Andersen, lægt medlem (DF)
 - Henrik Høegh, lægt medlem (V)
 - Philip Hahn-Petersen, lægt medlem (Alternativet)
 - Peter Thyssen, lægt medlem (Radikale)
 - Helle Sæberg, sagkyndigt medlem, planfaglig
 - Trine Eide, sagkyndigt medlem, vækst og erhvervsudvikling
 - Anders Richelsen, sagkyndigt medlem, vækst og erhvervsudvikling
 - Susanne Ogstrup, sagkyndigt medlem, natur- og miljøforhold
 - Henrik Stjernholm, sagkyndigt medlem, kultur og landskabsforhold

ARBEJDSFORM

- Efter forarbejderne forudsat, at sagerne behandles skriftligt, dvs.
 - Uden besigtigelse
 - Uden møder (skriftlig votering)

- I 2017:
 - April (møde)
 - Juni (møde)
 - September (skriftlig votering)
 - November (Møde)

ARBEJDSFORM

- Første halvår 2018:
 - Januar (møde)
 - Marts (skriftlig votering)
 - April (møde)
 - Maj (skriftlig votering)
 - Juni (møde)

ARBEJDSFORM

- Ingen foretræde, ingen procedure – alle sager behandles på skriftligt grundlag
- Nævnensnotater udsendes inden møde eller skriftlig votering
- Møder: Nævnet skal være fuldtalligt. Medlemmerne drøfter sagerne og stemmer.
- Skriftlige voteringer: Nævnet skal være fuldtalligt. Medlemmerne voterer. Herefter kort periode, hvor alle voteringer er tilgængelige og mulighed for at ændre sin votering.
- Afgørelser sendes inden for få dage efter mødet

NÆVNETS PRØVELSE

- Landzonetilladelser: Fuld prøvelse, herunder landskabelig påvirkning
- Alle andre sager: Kun retlig prøvelse. F.eks. i forhold til:
 - Miljøscreeningsafgørelser i forhold til planer
 - Miljøvurderinger af planer
 - Vedtagelser af lokalplaner og kommuneplantillæg
 - Påbud efter planloven eller visse servitutter
 - Dispensationer fra lokalplan eller afslag herpå
 - Afgørelser om, at et forhold ikke kræver landzonetilladelse
 - Afgørelser efter sommerhusloven, campingreglementet og kolonihaveloven
 - Afgørelser efter "rockerloven"

NÆVNETS PRØVELSE

- Retlig prøvelse - eksempler:
 - Sagsbehandling i overensstemmelse med planlovens procedureregler?
 - Sagsbehandling i overensstemmelse med forvaltningsretten?
 - Har kommunen brugt de rigtige regler?
 - Har kommunen fortolket kommuneplan/lokalplan korrekt?
 - Har kommunen brugt lovlige (saglige og planretlige) kriterier?
 - Har kommunen foretaget en konkret vurdering?

GODE RÅD

- Gebyr
 - Hvis I repræsenterer en privatperson (gebyr = 900 kr.), så husk at vælge dette i klageportalen. Hvis I kommer til at vælge, at I er en virksomhed, får I en faktura på 1.800 kr.
 - Hold skarpt øje med fakturaer. 14 dages betalingsfrist. Sendes som quickbrev, men ... Hvis ikke betalt til tiden -> klagen afvises
 - Hvis I får en forkert faktura (1.800 kr. i stedet for 900 kr.): Betal den, og bed om at få de 900 kr. retur. Så kan klagen helt sikkert ikke blive afvist pga. for sen betaling.
 - Der kommer en ny klageportal i juni 2018, så hold godt øje med nye hjælpetekster osv.

GODE RÅD

- Klagepunkter:
 - Hvis kun retlig prøvelse: Argumenter ikke ud fra hensigtsmæssighed eller skøn
 - Kun klagepunkter i forhold til den påklagede afgørelse, ikke andre tidligere afgørelser
 - Klagerens økonomiske interesser er sjældent relevante
 - I landzonesager: Ok at argumentere for nabohensyn (påføres naboerne urimelige gener?), men ikke det samme som naboret

GODE RÅD

- Brug afgørelsesportalerne:
 - Tidl. Natur- og Miljøklagenævn: <http://www.nmknafgoerelser.dk/>
 - Planklagenævnet: <http://pknafgoerelser.dk/>

- Brug nævnenes orienteringer:
 - Tidl. Naturklagenævn (NKO'er):
<http://nmkn.dk/afgoerelser/naturklagenaevnets-tidligere-afgoerelser-nko/naturklagenaevnet-orienterer-nko/>
 - Tidl. Natur- og Miljøklagenævnet (NoMO'er):
<http://nmkn.dk/afgoerelser/natur-og-miljoeklagenaevnets-principielle-afgoerelser-nomo/>
 - Planklagenævnet (PKNO'er): <http://naevneneshus.dk/planklagenaevnet>

GODE RÅD

Betydning for sagsbehandlingstid (tidsrøvere):

- Send kun nødvendige bilag, ikke mere ”for en sikkerheds skyld”
- Ikke nødvendigt at bede om aktindsigt – I vil altid få materiale, som er til ugunst for jeres klient, i høring, inden der træffes afgørelse
- Det kan yderst sjældent betale sig at bede om opsættende virkning hhv. ophævelse af opsættende virkning

UDVALGTE EKSEMPLER PÅ PRAKSIS

- Planklagenævnets hovedområder:
 - 1) Landzonesager (planloven)
 - 2) SMV-sager (miljøvurderingsloven)
 - 3) Retlige sager (planloven)
 - Planvedtagelser
 - Dispensationer og påbud
 - 4) Andre love
 - Regler om aktindsigt (FVL, OFFL, MOL)
 - Sommerhusloven og campingreglementet
 - "Rockerloven" på planområdet

LANDZONESAGER

- Sager om, hvorvidt et forhold kræver landzonetilladelse eller er umiddelbart tilladt
- Sager om landzonetilladelser og afslag herpå

§

LOVÆNDRING 2017

Lov nr. 668 af 8. juni 2017 (Modernisering af planloven, bedre rammer for kommune, borgere og virksomheder i hele landet)

Ændringer i planloven.
Trådte i kraft 15. juni 2017

Ingen overgangsregler

LOVÆNDRING 2017

- § 1, stk. 2, nr. 3: Loven tilsigter særlig, [...] at skabe gode rammer for erhvervsudvikling og vækst.
- Nye undtagelsesbestemmelser
- Udvidelse af eksisterende undtagelsesbestemmelser

MERE VÆKST OG UDVIKLING?

Hvad betyder de nye regler for nævnets praksis?

- Nye bestemmelser / udvidelser af eksisterende bestemmelser om undtagelse fra landzonetilladelse -> flere forhold umiddelbart tilladt
- Tilføjelsen i § 1 som et lovligt kriterium i afvejningen, som indgår sammen med andre kriterier?
- Tilføjelsen i § 1 som et fortolkningsbidrag, som "trækker i retning af vækst og udvikling", hvis en bestemmelse kan fortolkes på flere måder?

UNDTAGELSESBESTEMMELSERNE

- Tidligere formulering af § 37, stk. 1: Bygninger, der ikke længere er nødvendige for driften af en landbrugsejendom, kan uden landzonetilladelse tages i brug til håndværks- og industrivirksomhed, mindre butikker og en bolig, samt lager- og kontorformål mv.
- Ændring af planloven: Nu også liberale erhverv
- **NMK-31-02173:**
- *Ved liberalt erhverv forstås erhverv, der udfører tjenesteydelser, der ikke har med vareproduktion og vareomsætning at gøre. Planklagenævnet forstår således erhvervet dyrlæge som et liberalt erhverv.*
- Bestemmelsen ikke brugt direkte, da ikke indretning i eksisterende bygning, men nedrivning + opførelse af ny

UNDTAGELSESBESTEMMELSERNE

- Andre eksempler:
- **NMK-31-02065:** Klage over landzonetilladelse til at bruge tidligere skole til forsamlingshus, idrætsforening, café m.v. Nu umiddelbart tilladt efter planlovens § 37, stk. 2. Landzonetilladelse ophævet, da overflødig.
- **NMK-31-02344:** Afslag på landzonetilladelse til helårsbeboelse i fritidsbolig/sommerhus. Var muligvis umiddelbart tilladt efter ny formulering af § 36, stk. 1, nr. 18. Kommunen havde ikke vurderet dette. Hjemvist.

LOVLIGT KRITERIUM

- **NMK-31-02111**
- Klage over landzonetilladelse til tilbygning af en ridehal på landbrugsejendom (forlængelse på 21 m, ca. 50 % længere). Til brug for hestepension, dvs. ikke erhvervsmæssigt nødvendig for landbrugsejendom. Men erhverv.
- Landzonetilladelse stadfæstet
- Bl.a. lagt vægt på, at hestepensioner hører naturligt til i landzone, og at hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling indgår i administrationen af landzonebestemmelserne.
- Men også lagt vægt på andre, klassiske kriterier

LOVLIGT KRITERIUM

- **NMK-31-02111**
- Nedrivning af eksisterende bygning, opførelse af ny bygning
- Ville have været omfattet af § 37, hvis genbrugt den eksisterende, men krav om landzonetilladelse, da ny bygning
- Landzonetilladelse stadfæstet
- Bl.a. lagt vægt på, at hestepensioner hører naturligt til i landzone, og at hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling indgår i administrationen af landzonebestemmelserne.
- Men også lagt vægt på andre, klassiske kriterier

- Tippede det nye erhvervshensyn sagen?

FORTOLKNINGSBIDRAG?

- **NMK-31-02013:**
- Klage over landzonetilladelse til opførelse af 2 medarbejderboliger på landbrugsejendom, hvor ejeren driver en transportvirksomhed med eksport af svin
- Undtaget efter § 36, stk. 1, nr. 14, om medhjælperbolig? Nej, da ikke medarbejdere, som var knyttet til en landbrugsmæssig drift
- Undtaget § 37, stk. 2, om ibrugtagning af andre overflødiggjorte bygninger til f.eks. en bolig? Nej, da nye bygninger.
- Undtaget efter § 36, stk. 1, nr. 20, om tilbygning med indtil 500 m² til udvidelse af erhvervsvirksomhed i landzone, som er lovligt etableret i en overflødiggjort bygning? Nej, da bestemmelsen ikke omfatter boliger.

FORTOLKNINGSBIDRAG?

- Nævnet: Undtagelsesbestemmelserne skal i almindelighed fortolkes indskrænkende
- Ikke umiddelbart tilladt. Derfor krav om landzonetilladelse.
- Nye regler ikke brugt som begrundelse for analogifortolkning af undtagelsesbestemmelserne

-> LOVLIGT KRITERIUM

- I stedet: Indgik som et kriterium i forhold til, om der skulle gives landzonetilladelse
- Tidligere praksis: Som altovervejende hovedregel afslag på ansøgninger om at opføre boliger i landzone.
- Flertal i nævnet (9): Opførelsen af boligerne er nødvendig af hensyn til virksomhedens drift, boligerne må kun anvendes af virksomheden, og boligerne må ikke udstykkes. Derfor landzonetilladelse. Dvs.: Ikke fortolkningsbidrag, men lovligt kriterium.
- (Mindretal i nævnet (2): Hittidig praksis fastholdes)

SMV-SAGER – SAMMENHÆNG

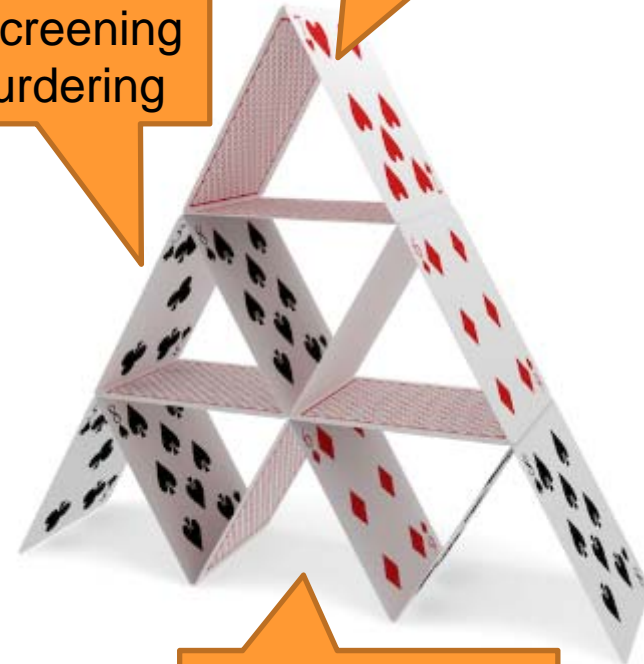

- I forbindelse med planer:
- Altid enten miljøscreening og/eller miljøvurdering efter miljøvurderingsloven.
- Screening/miljøvurdering skal belyse de miljømæssige konsekvenser (en del af beslutningsgrundlaget for planen)
- Manglende eller mangelfuld screening eller miljøvurdering: Planen er ugyldig og bliver ophævet
- Planklagenævnet kan ikke "reparere", da det skulle have indgået i planprocessen (skal have indflydelse på processen)

2. Miljøscreening
/ miljøvurdering

3. Planvedtagelse

1. Natura 2000
/ bilag IV-arter

SMV-SAGER - TENDENSER

- Kommunerne er blevet bedre. Men der er rum for yderligere forbedringer.
- Især problemer med begrundelse
- To store sager, hvor der var vurderet i forhold til habitat, hvorefter planerne blev ændret, og kommunerne vurderede ikke ændringerne: Planerne faldt.
 - **Hillerød Centralrenseanlæg Syd**, Solrødgård, NMK-41-00328
 - **Jyllinge Nordmark**, NMK-41-00377

Ændringer undervejs

- **Hillerød Centralrenseanlæg Syd**, Solrødgård, NMK-41-00328, nævnssag
 - Lagt til grund i forbindelse med habitatvurderingen, at spildevandsstrømmen fra anlægget ville blive fordelt 50/50 mellem to vandløbssystemer
 - Ændret undervejs, så der blev ledt mere gennem det nordlige vandløbssystem, som munder ud i Arresø (Natura 2000)
 - Ændringen blev ikke vurderet
 - **Planklagenævnet:** Miljøvurderingen fjernede ikke enhver rimelig videnskabelig tvivl (i strid med forsigtighedsprincippet)
 - miljøvurdering + plan ophævet

Ændringer undervejs

- **Jyllinge Nordmark, NMK-41-00377, nævnssag**
 - Etablering af diger for at sikre området mod oversvømmelser
 - Den endelige lokalplan gav bl.a. mulighed for at flytte højvandslukke, fløjdige og pumpeanlæg længere ind i et Natura 2000-område
 - Dette var ikke vurderet i hverken væsentligheds- eller konsekvensvurdering
 - **Planklagenævnet:** Forsigtighedsprincippet var ikke overholdt.
 - Planen blev ophævet efter planloven allerede fordi, der reelt var tale om et nyt forslag

SMV-SAGER - TENDENSER

- Klassisk problemstilling i sagerne: Klagerne ønsker at forhindre planerne
- SMV-reglerne er processuelle regler – ikke materielle regler
- Kan ikke i sig selv føre til, at en plan med et bestemt indhold ikke kan vedtages. I hvert fald ikke retligt. Men måske politisk.
- Så en klage kan ofte højst forhale planerne
- Dog kan en plan forhindres, hvis der er problemer med habitat eller bilag IV-arter

Bilag IV-arter i forbindelse med miljøscreeninger

- **Bilag IV-arter** skal altid overvejes i forbindelse med / parallelt med en miljøscreening
- Hvis bilag IV-arter i området:
- Det skal vurderes, om det, som planen giver mulighed for, kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter eller kan ødelægge bilag IV-plantearter

Natura 2000 i forbindelse med miljøscreeninger

§

- **Natura 2000** skal altid overvejes i forbindelse med en miljøscreening:
- Kan planen påvirke et Natura 2000-område væsentligt (væsentlighedsvurdering)?
- Hvis den kan, skal der laves en konsekvensvurdering.
- Tvivl kommer naturen til gode (forsigtighedsprincippet).
- Det skal fremgå, om det er en væsentlighedsvurdering eller en konsekvensvurdering
- Kun "et skud i bøssen". En væsentlighedsvurdering med tvivl -> konsekvensvurdering. Kan ikke suppleres med en "endelig" væsentlighedsvurdering, som fjerner tvivlen.

NÆVNESES HUS

MAJ 2018

Natura 2000 i forbindelse med miljøscreeninger

- **Vindmøller ved Tåsinge**, NMK-41-00436, formandsafg.
- Habitatområde (fuglebeskyttelsesområde) med havørne i nærheden
- Væsentlighedsvurdering: Måske problemer i forhold til havørne
- Efterfølgende rapport om havørne, som byggede på en undersøgelse, der blev foretaget uden for "højsæsonen" -> alligevel ingen problemer
- **Planklagenævnet udtalte:** Væsentlighedsvurderingen ikke i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet
 - Screeningsafgørelse + plan ophævet
- Afslag på kommunens genoptagelsesansøgning

RETLIGE SAGER - TENDENSER

- Planvedtagelser:
 - Ofte klager over indhold/hensigtsmæssighed, som vi ikke kan behandle
 - Kan også være problemer med proceduren. Eks.: Jyllinge Nordmark – vedtaget lokalplan endeligt før udløb af 4 ugers ”stand still”-periode.
 - Klage over procedure fører ikke nødvendigvis til ændringer. Men forhæler planen.
- Dispensationssager: Ofte klager over skøn/hensigtsmæssighed, herunder tab af ejendomsværdi, som vi ikke kan behandle
 - Hav fokus på eventuelle retlige mangler

RETLIGE SAGER - TENDENSER

- Påbud:
 - Ofte problemer med formalia (varsel og påbud meddelt til alle ejere og brugere. Skal i øvrigt meddeles til adressaten selv, ikke partsrepræsentant)
 - Proportionalitet/værdispild: Der skal rigtig meget til
 - Berettigede forventninger som følge af myndighedspassivitet: Der skal en del til. Ingen krav om, at kommunerne kører rundt eller systematisk tjekker luffotos. Der skal have været en konkret anledning.
 - Berettigede forventninger pga. langt tidsrum: Der skal gå meget lang tid

Lokalplaner i landzone, afstandskrav til vindmøller

- **Testvindmøller ved Måde**, NMK-31-02154, formandssag
- Afstandskrav (4 x møllehøjde) var ikke overholdt - et beboet hus lå for tæt på
- Afstandskravet gælder ikke for "vindmølle ejerens beboelse"
- Gælder kun, hvis ejeren har en væsentlig indflydelse på vindmøllens drift
- Beboeren ejede en andel på 0,2 % af selskabets nominelle kapital
- Hvis hun i bestyrelsen indtog standpunkter, som kunne reducere elproduktionen, var hun forpligtet til at afhænde sin ejerandel
- **Planklagenævnet udtalte:** Hun havde ret til at være enig, men ikke uenig. Aftalen om medejerskab opfyldte ikke det hensyn, som ønskes varetaget med afstandskravene.

”ROCKERLOVEN” PÅ PLANOMRÅDET

- Lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe
- Kun en sag. Uaktuel, da det var et tidsbegrænset forbud.